

Oda in metru antic de Mihai Eminescu

Incadrarea in epoca literara. Curente si orientari literare. Receptari critice.

Poet, prozator, dramaturg, publicist Mihai Eminescu a cultivat toate genurile literare si aproape toate speciile genului liric: poezia cu forma fixa (sonetul, gazelul, glosa), doine, elegii, ode.

Poezia Oda (in metru antic) apartine etapei marilor creatii si a fost publicata in volumul Poezii, editia Maiorescu, 1883. Acest volum contine o mica parte a creatiei eminesciene dar indeajuns de concentrata pentru a constitui temeiul gloriei in posteritate a poetului.

George Calinescu caracterizeaza poezia Oda (in metru antic) ca fiind "realizata pe scheme abstracte, idei de ordin teoretic; enigma acestei poezii fiind ascunsa in solemnitate si gnomism, in acele sfere de ceata care, conjoara marile definitii gratuite. Oda (in metru antic) are inca notiuni de sentimente, declamate insa cu mandrie indiferenta "Nu credeam sa-nvat a muri vreodata". Criticul incadreaza acest poem in cadrul clasicismului gnostic.

Criticul Titu Maiorescu afirma in 1891: "O admirabila oda "in metru antic" o avem de la Eminescu. E scrisa in strofe de patru versuri traheo-dactilice - se-n-telege, neritmata - in incantatoarea cadenta a unui versus adonicus la sfarsitul unei strofe."

"Limba in care ai vorbit de altii, cuvintele cu care i-ai laudat, nu se mai potrivesc, imaginile au slabit. Diamantele mici sunt aratate in varful unor clesti fragile. (...) Ce s-ar putea repeta despre Eminescu ? Ca este poetul cel mai mare al limbii romanesti ? S-au spus acestea toate si alte multe." (Tudor Arghezi).

-Tema si semnificatia titlului. Influenta.-

"Oricat ar parea de bizar si in ciuda fanteziilor comparatiste - afirma Perpessicius - Oda (in metru antic), aceasta chintesenta elegiaca, cu rezonante atat de adanci, a fost, la inceputurile ei, o oda pentru Napoleon aflat in Corsica. Acest prim tipar dateaza de la Berlin (cca 1873-1874); apoi de la Iasi (1876) si Bucuresti (1879-1882)".

Criticii au remarcat paradoxul rezultat din nepotrivirea speciei iirice, oda fiind o poezie laudativa, un elogiu, si continutul ideatic. Din punctul de vedere al unui alt mare poet, Nichita Stanescu, "Nu credeam sa-nvat a muri vreodata" este "cel mai vital vers pe care-l cunosc (...) este versul unui invingator, al unui om care a supravietuit. Al poetului care a supravietuit cel mai intens in literatura noastra, pentru ca a exprimat cel mai acut pricina si sensul literaturii: a fi". Am putea deci sa consideram poezia un elogiu adus unei stari de gratie pe care nu o poate da decat creatia, arta. Suferinta este pricinuita de ceea ce este si n-ar mai putea fi poetul, ca stare existentiala. Invocatia - "Piara-mi ochii turburatori din cale, / Vino iar in san nepasare trista;" - din ultima strofa pare a spune tocmai acest lucru. Dezamagit ca om de micimea lumii doreste revenirea la starea de contemplatie, aceea in care "Ochii mei naltam visatori la steaua / Singuratatii."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Romanticii au facut din melancolie sursa principala a lirismului lor.

Realizata pe tipar clasicist, cu un ton elegiac, poezia exprima o grava tulburare interioara a eului poetic. Tema poeziei este data de sentimentul existential care-l defineste pe Eminescu - tristetea. Aceasta are grade diferite de manifestare si este resimtita in final ca esec existential.

-Elemente de structura si compozitie.-

Tabloul care deschide poezia se caracterizeaza printr-o imobilitate a imaginii (in ciuda pozei romantice - "Pururi tanar, infasurat in manta-mi / Ochii mei naltam visatori la steaua / Singuratatii.) sugerand asezarea timpului, a raporturilor poetului cu universul.

"Steaua singuratatii" (Luceafarul) este semnul pur al universului catre care priveste neintrerupt poetul, o imagine tipic romantica, de reconstituire a unitatii dintre macrocosmos si microcosmos prin "ochii visatori" ai eroului. Acesta pare sa fie si motivul suspendarii timpului; moartea nu exista in cadrul unitatii primordiale si atunci poetul, "pururi tanar", nu credea sa-nvete a muri. Secventa lirica urmatoare schimba calmul evocarii acestei varste de aur, brusc, prin folosirea unui perfect simplu - "rasarisi" in opozitie cu formele de imperfect din prima strofa - "nu credeam", "naltam". Repetarea pronumelui tu inainte si dupa "suferinta" subliniaza caracterul metonimic al acestui cuvânt, in care pare a exista efectul unei cauze ascunse, moartea, care va fi revelata la finalul strofei: "Pana-n fund baii voluptatea mortii / Nenduratoare."

A treia strofa exprima o stare prezenta, chinuitoare, pe care poetul si-o declara: "Jalnic ard de viu". Focul care-l arde pare a fi de natura malefica, lucru subliniat de dubla comparatie cu personajele mitologice, Nessus si Hercule (sotia lui Hercule, l-a incitat pe acesta impotriva lui Nessus, pe care l-a sagetat, si apoi l-a imbracat, la sfatul ticalos al centaurului agonizant, pe sotul ei cu o camasa inmuiata in sangele otravit al aceluia).

Afirmatia ca focul sau nu-l poate stinge "cu toate / Apele marii" anunta existenta unui grav dezechilibru interior; nimic nu-l mai poate salva de la cumplita ardere care a cuprins straturile cele mai adanci ale fiintei sale.

In mijlocul acestei deznadejdi totale, apare o intrebare: "Pot sa mai reinviu luminos din el ca / Pasarea Phoenix?".

Gandul de reinviere din propria-i cenusa este sugestia aspiratiei de refacere a naturii lui superioare, de ispasire a pacatelor prin arderea in focul purificator.

Finalul poeziei prezinta imaginea poetului care alunga imaginea arderii sale, sa puna capat acestor ganduri nefaste ("Piara-mi ochii turburatori din cale") pentru a iesi in real si a-si recupera conturul initial: "Vino iar in san, nepasare trista..."

Poetul se poate regasi pe sine doar prin recuperarea conturului pierdut cand "a iesit" in lume ("Ca sa pot muri linistit, pe mine / Mie reda-ma!"), numai daca accepta instalarea in interiorul sau a "nepasarii triste", inteleasa ca ataraxie (traire in afara patimilor lumii). Poezia este tulburatoare prin

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

gravitatea tonului prin care se exprima raporturile poetului cu lumea, cu arta, cu moartea, cu sine. Procedee artistice. Imagini si figuri de stil.

In ciuda starii de cumplita ardere interioara pe care o releva poemul ("Pe-al meu propriu rug, ma topesc in flacari", limbajul este lipsit de ornamentatii stilistice. Aceasta diferenta intre forma si continut ascunde dramatismul esecului existential pe care il traieste poetul. "E ca si cand, peste o groapa de jaratic, poetul ar fi aruncat placi groase de marmura.

Nimic nu razbate la suprafata din temperatura interioara. Acest contrast este izbitor in poem si naste impresia de confesiune purificata, spiritualizata".

La nivelul expresiei poetice se observa o simetrie semantica: sintagmei de vocativ, "nepasare trista" i se opune tot un vocativ, "suferinta... dureros de dulce".

Raportul dintre cele doua sintagme exprima doua stari, una prezenta alta posibila.

Observam aici realizarea unei forme de superlativ absolut realizata printr-un oximoron ("Suferinta tu, dureros de dulce...") care reuneste antitetice durerea si placerea, ca limite intre care se realizeaza actul de cunoastere al acestei lumi.

In ultimele doua strofe se poate observa folosirea frecventa a adjectivelor si prunumelor posesive antepuse ("al meu vis", "al meu rug", "piara-mi ochii") prin care se accentueaza trairea interioara a poetului.

Formele verbale folosite exprima certitudini, ipoteze, aspiratii in functie de ipostaza poetica surprinsa. Ignorarea mortii in primul tablou este exprimata prin folosirea formelor de imperfect prezente in prima strofa ("nu credeam", "naltam").

In urmatoarele strofe, caderea din starea dintai prin deziluzie este o certitudine marcata prin folosirea formelor de prezent: "ard", "nu pot", "ma vaiet", "ma topesc".

Ipoieza si totodata aspiratia surit exprimate de invocatia retorica din finalul strofei a IV-a ("Pot sa mai reinviu luminos din el ca / Pasarea Phoenix ?") si versurile ultimei strofe, in care sunt folosite verbe la modul conjunctiv: "(sa) piara", "sa pot muri linistit".

Strofa safica (catren alcatuit din trei versuri lungi si unul scurt, numit "versus adonicus" - derivat de la Adonis, simbolul frumusetii masculine), apartinand tiparului clasicist si versurile neritmuate exprima tristetea grava a starii poetice.

-Concluzii.-

In cazul unei exegeze a poeziei eminesciene "...orice efort de a pune mana pe gandirea care salasluieste in vorbire nu lasa in palma decat putin material verbal" (Merleau-Ponty).

Poezia Oda (in metru antic) este inca o marturie a genialitatii eminesciene, a capacitatii de a sintetiza suferintele aventurilor sale existentiale si de a vedea in moarte, prin iubire, viata; asa cum el insusi marturiseste: "Ideile nu au viata decat acolo unde oamenii sunt gata sa moara pentru

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

dansele; acolo, inasa, unde oamenii pot cuteza sa graiasca in public ori sa scrie, fara a fi patrunchi de ceea ce zic, acolo oamenii traiesc si ideile mor."